

Pályamű

a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiuma kollégiumvezetői állására

A Fővárosi Ítéltábla és annak Büntető Kollégiuma kivételes szerepet tölt be a bírósági szervezetben és azon belül az ítéltáblák szervezeti rendszerében. Ez nem kizárólag a társítéltáblákhoz viszonyítottan kiugróan magas ügyérkezésben, valamint az ehhez kapcsolódóan magasabb bírói létszámban, továbbá a katonai fellebbviteli ítélkezésben nyilvánul meg, hanem a központi régió ítélkezési gyakorlatát befolyásoló helyzetéből is adódik. Közismert, hogy a hazai ítélkezési gyakorlat legösszetettebb ténybeli és jogi megítélésű, legjelentősebb közérdeklődésre számot tartó büntetőügyeinek túlnyomó részét a fellebbviteli eljárásban a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának tanácsai bírálják el.

Mindezek nem hagyhatóak figyelmen kívül a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának működésével kapcsolatos tervezés során.

A pályaművemben a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának működésével kapcsolatos terveket – a pályázati kiírásban, az irányadó jogszabályokban, a szabályzatokban foglaltakkal összhangban – úgy kívánom meghatározni, hogy igazodjék az Országos Bírósági Hivatal elnökének stratégiai célkitűzéseire, továbbá a Fővárosi Ítéltábla elnöke által megfogalmazott tervekhez.

Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága; az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

Ügyforgalom, időszerűség a büntető kollégiumban

A büntető kollégium (civil és katonai ügyszak) peres ügyeinek alapvető időszerűségi mutatói												
	befejezett ügyek pertartama %-os arányban						folyamatban maradt ügyek pertartama %-os arányban					
	0-3	3-6	6-12	1-2	2-3	több	0-3	3-6	6-12	1-2	2-3	több
2017.	25,9	25,7	45,5	1,9	---	---	48,8	28,0	0,7	---	---	---
2018.	28,3	56,6	17,4	0,2	---	---	63,3	33,9	1,7	---	---	---
2019.	50,2	43,8	5,6	0,2	---	---	69,1	27,1	2,8	0,9	---	---
2020.	34,6	45,6	18,3	1,3	---	---	59,2	20,7	17,7	8,5	---	---
2021.	25,4	47,5	22,8	4,1	---	---	52,6	33,3	13,2	0,5	0,5	---
2022.	17,4	52,5	28,25	1,0	0,8	---	55,7	36,8	7,4	---	---	---

	érkezés			befejezés		
	összes	peres	nemperes	összes	peres	nemperes
2017.	1576	430	1146	a feldolgozásban társítéltáblák által nyújtott segítség miatt az adatok reális összehasonlításra nem alkalmasak.		
2018.	1417	400	1017	1411	413	998
2019.	1434	399	1035	1450	404	1046
2020.	1428	317	1111	1399	289	1110
2021.	1640	442	1198	1553	385	1168
2022.	1584	464	1120	1608	455	1153

A kollégiumvezető igazgatási feladatai alapvetően az időszerűség ellenőrzéséhez kapcsolódnak a bírói függetlenség teljes körű tiszteletben tartása mellett.

Az időszerű ítélkezés túlnyomórészt és okszerűen objektív körülmények függvénye. Az érkező ügyek számát befolyásolják a társadalmi háttér-folyamatok, mint a

bűnüldözés hatékonysága, a büntetőpolitika egyes kiemelt célkitűzései és a normatív környezet. A befejezések lehetséges számát a humán erőforrások és a jogi környezet konkrét szabályai, illetve az anyagi és eljárási szabályok alkalmazhatóságának egyértelműsége is alakítja.

Az igazgatási feladatok adminisztratívak, magukban foglalják az egyes ügyek pertartamának az ügyforgalomnak, a tárgyalási napok kihasználtságának, a tanácsok munkaterhének folyamatos figyelemmel kísérését. Az időszerű ítélkezést ugyanakkor a jogalkalmazással kapcsolatos szakmai feladatok megfelelő ellátása is befolyásolja. Jelentősen csökkentheti egy ügy feldolgozásának az időigényét az is, ha a releváns jogi szabályok alkalmazása nem vet fel nehezen megoldható értelmezési problémákat, illetve ha a kollégium az adott eljárási jogértelmezési kérdést szakmai tanácskozások révén megoldja gördülékenyebbé téve az ítélkezést.

Az elmúlt hat évben az időszerű ítélkezés objektív alapjai intenzíven változtak.

2020-ban, továbbá kisebb mértékben 2021-ben is rendkívüli egészségügyi és jogi helyzetben ítélkeztünk.

2021-ben és 2022-ben a megelőző évekhez képest igen jelentősen megnőtt az ügyérkezés, ezen belül is a peres, civil elintézését igénylő ügyek száma. A 2021. évben a civil peres ügyérkezés 401 volt. Ez nem csupán a pandémiával terhelt 2020. évi ügyérkezési adatokat haladta meg jelentősen (136 üggyel), hanem jóval túlszárnyalta a 2019. (332 ügy), 2018. (316 ügy) és a 2017. év (318 ügy) ügyérkezését is. A 2022. év civil peres ügyérkezése még a megelőző évet is meghaladta a 406-os érkezési adattal. Kiemelendő, hogy az ítélkezési munkát végző tanácsok kiemelkedő munkavégzésére figyelemmel a 2022. évi peres civil befejezés 409 volt, azaz 3-mal meghaladta a kiugróan magas ügyérkezési adatot. A 409-es civil peres befejezési szám nem csak ebből a szempontból jelentős, hanem abból is, hogy jóval megelőzi a 2018. év óta tapasztalt befejezési számokat (2018. – 308 ügy; 2019. – 334 ügy; 2020. – 230 ügy; 2021. – 340 ügy).

Alapvető változáson ment át és megy át folyamatosan az eljárásjogi jogszabályi környezet is. Ez részben az eljárások jelentős részében az elintézéshez szükséges idő rövidülését jelenti, a felülbírálat szabályainak az egyszerűsödésével is jár, ugyanakkor úgy tűnik, hogy ezek mellett is a jogorvoslatok változatlan arányú igénybevétele mellett. Ennek az az eredménye, hogy egységnyi idő alatt több ügy érkezik a fellebbviteli bíróságokhoz is. A normaváltozások elsődlegesen az eljárási szabályok értelmezését tartották és tartják napirenden a kollégium szakmai életében.

A magam részéről ennek tulajdonítom, hogy az utóbbi évekre kisebb mértékben eltolódott az ügyek befejezéséhez szükséges pertartam a 3-12 hónapot igénylő ügyek mennyiségi aránya felé. Ez a mutató 2019-ig a 0-6 hónap közötti ügyek esetében volt abszolút többségű. Emellett azonban a prognózisom pozitív, mert a 6-12 hónap között folyamatban lévő ügyek százalékos aránya igen jelentősen csökkent és ezen belül is a 6-9 hónap közötti ügyek száma a meghatározó. A 2022. év végére a tárgyévi megnövekedett civil peres ügyérkezés ellenére a Büntető Kollégiumban egy éven túli peres büntetőügy nem volt folyamatban. A cél továbbra is az, hogy a fellebbviteli eljárásunkban lehetőleg ne váljon egyetlen ügy sem éven túli pertartamúvá.

Az időszerűség biztosítása érdekében az elmúlt hat évben az alábbi intézkedéseket tettem, a kollégiumvezetői munkámat a továbbiakban is e szerint tervezném folytatni.

Az ügyforgalmat, az időszerűségi mutatókat, a tanácsok valós tárgyalási terheit folyamatosan figyelemmel kísértem, havonta összegeztem. Tapasztalataimat a Fővárosi Ítéltábla elnökével, a tanácselnökökkel az esetek túlnyomó részében személyesen beszéltem meg. A kiemelt ügyekkel kapcsolatos sajátos technikai intézkedéseket figyelemmel kísértem, illetve megtettem.

Szignálási kötelezettségemben, az ügyelosztási rend megtartása mellett figyelemmel voltam az egyes tanácsok nagy volumenű ügyek általi leterheltségére.

A civil ügyek intézésébe egyre növekvő ügyteherrel vontam be a katonai tanácsként jelzett 6.Bf. tanácsot.

Az új eljárási törvényt már hatályba lépése előtt is a kollégium szakmai ülésein áttekintettük. A hatályba lépés után tematikusan ismételten értelmeztük. Ezt követően a még mindig aktuális eljárási kérdéseket újból megbeszélésre tűztük ki.

Az ítélezés során felmerült perjogi jogértelmezésre szoruló kérdéseket akár az ítélező ítéltáblai tanácsoktól, akár a törvényszékek kollégiumvezetőitől jött a kezdeményezés, a lehető legrövidebb időn belül tanácselnöki értekezletre tűztem ki. A tanácselnöki értekezletet követően kollégiumi ülés keretei között is megtárgyaltuk a jogértelmezési problémát, amelyen már a törvényszéki kollégiumvezetők és törvényszéki delegált tagok is aktívan részt vettek. A legtöbb szakmai kollégiumi ülésen a Kúria Büntető Kollégiumának vezetője is részt vett. Mindezek elsősorban eljárásjogi természetű jogértelmezési felvetések esetén biztosították a valós, a gyakorlatot érintő jogértelmezési problémák minél előbbi tisztázását. Anyagi jog terén az elmúlt évben áttekintettük a pénzmosás új szabályainak indokát, értelmezését, szakmai kihívásait, legutóbb pedig a költségvetést károsító bűncselekmények jogértelmezési kérdéseit.

A fentiekkel összhangban az ott már kifejtett vezérfonal szerint az alábbi célkitűzéseket fogalmazom meg.

A nemzetközi bűnügyi együttműködés körébe tartozó ügyek esetében változatlanul szükséges mindkét kizárólagos hatáskörben tevékenykedő tanács számára a tervezett és tematikus szakmai találkozók biztosítása.

Az ügyszám esetleges további növekedése mellett, megfontolandónak tartom további tanácsok bevonását a munkába. Ennek alapvető személyi feltételei adottak, mert a szükséges ismeretekkel rendelkező kollégák nem csak a két érintett tanácsban dolgoznak, illetve további szakmai segítséggel a speciális ismeretek megszerezhetők.

A kollégium egésze számára a korrupciós bűncselekmények ítélezési gyakorlatának az áttekintését tartom szükségesnek, valamint az azokat rendszerint kísérő más bűncselekmények elhatárolási és halmazati kérdéseinek az áttekintését, továbbá a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi szankciók egyes eljárási problémáinak az áttekintését, a 2023 januárjában kollégiumi ülés keretei között már megkezdettek szerint.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a büntető fellebbezési ítélezés során az ítéltábla előtt elbírálendő büntetőügyek döntő jelentőségű része a vádlottak száma, a ténybeli megítélés nehézsége, az iratok terjedelme, stb. alapján olyan nehézségi

fokúak, hogy a háromtagú tanács által heti két tárgyalási nappal számolva a tanács szavazó bírása és előadó bírása állandó bevonása mellett nem dolgozhatóak fel.

A fentiek alapján a háromtagú tanács szinte soha nem lenne képes heti két tárgyalási napon tárgyalni, majdnem minden ügyre tárgyalási kedvezményt kellene kapnia. A főszabály, miszerint a tanács heti két tárgyalási napon tárgyal, kivétellé válna. Azaz a háromtagú tanácsokra való áttérés az ügyek elhúzódnásához, az időszerű ítélkezés hiányához vezetne.

A legalább négytagú tanács esetén az éppen nem tárgyaló bíró háromféle ítélkező tevékenységet végez a háttérben. Felkészül a rá előadóként kiszignált és szavazóként kiszignált ügyekből, a korábban hozott határozatokat írásba foglalja, és elvégzi előadó bíróként a nemperes ügyintézt.

Ha az ítélőtáblai tanács legalább négytagú, belső munkaszervezéssel minimalizálható a tárgyalási kedvezmények száma, azt kizárólag a megaügyekre lehet fenntartani, azaz érvényesül a főszabály, a tanács heti két tárgyalási napon tárgyal, kisebb súlyú ügyek esetében a tárgyalási naponként két-két érdemi ügy feldolgozására is sor kerülhet. Ez utóbbi a háromtagú tanács esetén lényegében kizárt.

További fontos előnye a négy, vagy ennél több tagú tanácsnak, hogy alig, vagy egyáltalán nincs szükség más tanácsok általi helyettesítésre, mivel ez utóbbi akár betegség, eljárásjogi kizártság, akár más okból felmerülő esetben belső munkaszervezéssel lényegében megoldható.

Mindezekből egyértelműen kitűnik, hogy a négy, vagy annál több tagú tanács az időszerű és szakszerű felsőbírósági (kúriai, ítélőtáblai) fellebbviteli büntető ítélkezésnek nem csak hosszú évtizedekre visszavezethető hagyományon, hanem ésszerű érveken alapuló záloga.

Az ítélkezés szakmai színvonala

A kollégiumvezetői munka egyik meghatározó eleme az egységes jogalkalmazás szakmai feltételeinek a biztosítása a kollégium tagjai, tanácsai, valamint az illetékességi területén működő alsóbb fokú bíróságok számára.

A megfelelő elméleti háttér biztosításáról a bíróságok döntésének a szakmai megalapozottsága is képet adhat, amely ez esetben a jogorvoslatokkal támadott határozatok felülbírálatának az eredménye alapján is megközelíthető.

Kiemelkedően fontosnak tartom a kúriai ítélkezési gyakorlat figyelemmel kísérését. Erre tekintettel az elmúlt hat évben a kéresemnek megfelelően a Büntető Iroda minden, a kollégiumhoz tartozó ítélkező tanács határozatát felülbíráló, Kúriáról visszaérkezett határozatot a részemre bemutat, azokat áttekintem, a kollégiumvezető-helyettesrel minden esetben megtanácskozom. Ha szükséges valamely jogértelmezési kérdés eldöntéséhez, akkor a kúriai határozat elvi tartalmát tanácselnöki értekezleten, később kollégiumi ülésen is megtanácskozunk, ahol a törvényszéki kollégiumvezetők és a delegált törvényszéki kollégiumi tagok mellett a Kúria kollégiumvezetője is részt

vesz. Ez utóbbi által egyfelől biztosított, hogy a Kúria szakmai vezetése is bekapcsolódjon a jogértelmezési folyamatba, továbbá az is, hogy az ítélőtáblai jogértelmezéssel egyidejűleg a törvényszéki kollégiumvezető révén a törvényszékek is értesülnek a felsőbbíróságok jogértelmezési vitáiról.

A büntető kollégium jogorvoslattal támadott határozatainak megalapozottsági mutatói Civil és Katonai ügyszak együttesen							
	rendes jogorvoslat miatt folyó eljárások megalapozottsági arányai peres és nemperes, érdemi és egyéb elbírálást nyert ügyekben				felülvizsgálati jogorvoslat miatt folyó eljárások megalapozottsági arányai a peres, érdemi elbírálást nyert ügyekben (indítványt elutasító határozatok nélkül)		
	helybenhagyás	megváltoztatás	hatályon kívül helyezés	egyéb befejezés	hatályban fenntartás	megváltoztatás	hatályon kívül helyezés
2017.	84,7%	6,4%	3,2%	8,1%	92,7%	0,8%	1,6%
2018.	82,4%	6,9%	4,6%	7,1%	93,2%	---	6,8%
2019.	82,7%	5,4%	5,4%	7,5%	95,6%	---	4,3%
2020.	82,6%	1,8%	3,7%	11,9%	100%	---	---
2021.	adatszolgáltatás csak a peres ügyekre történt				83,3%	4,1%	12,5%
2022.							

Meggyőződésem szerint az ítélőtáblai határozatok megalapozottsága az elmúlt hat évben is magas színvonalú volt, nyilvánvaló célom, hogy a kollégium keretei között szervezett jogértelmezési szakmai munka ebben továbbra is segítségül szolgáljon.

Bár magától értetődő, de megjegyzem, kiemelkedően fontosnak tartom a kollégiumon belüli (tanácselnöki értekezlet, kollégiumi ülés, személyes szakmai beszélgetések) jogértelmezési viták esetében, hogy azok továbbra is kizárólag az érvek mentén folyjanak le. A racionális, érvelés alapú vita nem csak azért fontos, mert a kontinentális jogi kultúránkból, fellebbviteli hagyományainkból fakad, hanem mert meggyőződésem szerint a legjobb módszer a lehető legjobb jogértelmezési megoldás megtalálására.

A fellebbezéssel támadott peres és nemperes ítélőtáblai határozatok mintegy 82-85%-át a Kúria helybenhagyta. A hatályon kívül helyezett döntések aránya minden évben alacsony volt, ténylegesen csak néhány ügyet érintett. A felülvizsgálati eljárásokban a kúriai határozatok tartalmát az érdemi felülbírálattal érintett ügyek körében célszerű vizsgálni. Az „egyéb” befejezések, vagyis tipikusan a meg nem engedett tárgyú felülvizsgálati kérelmek száma, nem áll összefüggésben a bírói munka megalapozottságával. A Kúria felülvizsgálati eljárásban az érdemben vizsgált határozatainknak mintegy 83-100% helybenhagyta, megváltoztatás alig történt, a hatályon kívül helyezés aránya 1,6-12,5% kötött mozgott, négy határozatnál több egyik évben sem került hatályon kívül helyezésre.

A megalapozottsági mutatók nem csak az egyedi ügyekben hozott határozatok törvényességét, hanem az ítélőtáblai ítélkezés egységességét is mutatják.

Az ítélőtábla kollégiumvezetőjének figyelmet kell fordítani arra, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel támogassa az illetékességi területén működő törvényszékek jogértelmezési munkáját is.

Az elmúlt hat évben az Igazgatási Szabályzatban írtaknak megfelelően minden évben feldolgoztam a Fővárosi Ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek

büntető kollégiumait érintő tanácselnöki feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait. Ennek során évről évre az alábbiakra vagyok figyelemmel.

Az érdemi ítélkezési tevékenységgel kapcsolatos visszajelzések közjogi és perjogi szempontból részletesen szabályozott módja, hogy a fellebbviteli bíróság jelen esetben a Fővárosi Ítéltábla másod- és harmadfokú határozatában kifejti az alsóbb fokú bíróság eljárásával, felülbírált határozatával kapcsolatos eljárásjogi és anyagi jogi álláspontját.

A tanácselnöki feljegyzések ehhez a hangsúlyok megjelölését tehetik hozzá. A tanácselnöki feljegyzésekből kinyerhető általánosítható tapasztalatok a jogegységet, a kiszámíthatóságot és ezen keresztül a jogbiztonságot szolgálhatják.

Az összefoglaló jelentésben felsorolt felvetések döntően – az ítélkezés természetéből, és a bírói függetlenség követelményéből fakadóan – eljárásjogiak, néhol ügyviteliek. A felvetésekben megfogalmazott ítélőtáblai állásfoglalások nem önkényes regionális elképzelések, mert vagy a Kúria álláspontjai és/vagy egyértelmű, világos jogértelmezésen alapuló perjogi, dogmatikai levezetések képezik az alapjukat. A szintetizáló munka során szándékosan kerülöm az olyan ítélkezési elvárások megfogalmazását, amelyek esetében nem kristályosodott ki a gyakorlat, divergáló álláspontok vannak, a versengő jogi érvelések közül – a bírói függetlenségből fakadóan – választhat az ítélkező bíró.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítást – 2020. május 23. napjával – módosította a 17/2020. (V.22.) OBH utasítás. A módosítás jelentősen megváltoztatta a 2020. május 23. napját követően készítendő tanácselnöki feljegyzések formáját, tartalmát, lényegét tekintve az alábbiak szerint:

- nem kötelező minden ügyben tanácselnöki feljegyzést készíteni, az új szabályok szerint az ügydöntő határozat felülbírálata során sem kötelező az elkészítése;
- nyomatékkaal ajánlott a tanácselnöki feljegyzés elkészítése, ha a felülbírálattal érintett határozat vagy eljárás kiemelkedően magas színvonalú vagy éppen ellenkezőleg, kirívóan kifogásolható tartalmú;
- nincs formai, tartalmi kötöttség a feljegyzés elkészítésekor, a korábbi nyomtatványok megszűntek.

Az általánosítható tapasztalatok kinyerését követően az összefoglaló jelentést a Fővárosi Ítéltábla elnökén keresztül a törvényszékek kollégiumvezetőihez is minden évben eljuttattam. A törvényszéki kollégiumvezetők az írásos anyagot a területükön működő törvényszéki és járásbírák felé is közvetítették. Még a pandémia idején sem tartottam mellőzhetőnek, hogy legalább a SKYPE rendszeren keresztül, de ha a járványhelyzet lehetővé tette később már személyesen a jelentésben foglaltakat az érintett törvényszékek kollégiumi ülésén szóban is nyomatékosítsam. Ezt a gyakorlatomat a jövőben is folytatni kívánám.

A kollégákkal kialakult közvetlen kapcsolat révén a fellebbviteli ítélkezésünk aktuális jogértelmezési kérdéseiről, problémáiról a tanácselnököktől soron kívül vagy a tanácselnöki értekezleteken is értesültem. A probléma megoldását először tanácselnöki értekezlet keretei között kíséreltem meg megoldani, annak jellegétől függően azt kollégiumi ülésre is tűztem. Ez utóbbin a fent már tárgyaltak alapján

biztosított volt úgy az alsóbb szintű bíróságok szakmai vezetésének, mint a Kúria szakmai vezetőinek részvétele az értelmezési folyamatban.

Úgy érzékelem, hogy a törvényszékek kollégiumvezetőivel ugyancsak kötetlen a szakmai kapcsolatom, gyakran kaptam azonnali tájékoztatást, mind a törvényszékek, mind az ítélőtábla eltérő gyakorlatát illetően. Az elmúlt hat évben a Fővárosi Ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó valamennyi törvényszék minden egyes szakmai kollégiumi ülésén részt vettem, az ott elhangzott felvetéseket az ítélőtáblai tanácselnöki értekezleteken és kollégiumi üléseken közvetítettem, a szükséges szakmai vitákat lefolytattuk, majd ennek eredményét „visszacsatoltam” nem csak az érintett törvényszék kollégiumvezetőjének, hanem a többi törvényszék számára is az egységes jogértelmezést elősegítendő.

Fontosnak tartottam és a jövőben is jelentősnek tekintem a társítélőtáblák szakmai vezetőivel való kapcsolattartást. Ennek egyik formája a negyedévente megtartott Ítélőtáblai Határozatok szerkesztői ülése. Az ezen felmerülő jogértelmezési kérdéseket szintén rendszeresen megosztom az ítélőtáblai tanácselnökökkel, szükség esetén a teljes kollégiummal és amennyiben a törvényszékek számára is releváns, a törvényszéki kollégiumvezetőkkel és delegált törvényszéki tagokkal. Tavalyi évben először került megrendezésre az Országos Bírósági Hivatal Magyar Igazságügyi Akadémia szervezésében a „Konzultáció az ítélkezés egységesítése érdekében” elnevezésű, felsőbíróságok bíráinak részvételével megtartott szakmai fórum. Ez utóbbi szakmai konzultáció kiváló lehetőséget biztosított az ország különböző régióiban felmerülő elsősorban büntető eljárásjogi jogértelmezési problémák megvitatásához, egyeztetéséhez. Ahogy tavaly is, a jövőben is bátorítanám a kollégium tagjait, hogy ezen továbbra is vegyenek részt.

Pályázatom sikeres elbírálása esetén a jövőben is a fenti metódus szerint szeretnék eljárni, minden olyan, még fel nem merült, vagy akár már felmerült és lezáratlan anyagi és eljárásjogi problémával kapcsolatban, amely esetében nem egységes a jogértelmezés.

Tárgyi feltételek biztosítása

A magas színvonalú és időszerű ítélkezésnek mellőzhetetlen előfeltétele az ítélkezés alapjául szolgáló jogszabályok, joggyakorlat ismerete. Ahogy az elmúlt hat évben, úgy a jövőben is szükségesnek tartanám a jogszabályváltozásoknak és a bírói gyakorlatban lezajló folyamatoknak az állandó nyomon követését és erről a kollégium tagjainak rendszeres tájékoztatását. Ez utóbbi megvalósítása eddig sem és a jövőben sem igényel bonyolult szervezést. A kollégiumvezetői titkárság naprakészen előkészíti és megküldi számomra elektronikus úton a Magyar Közlönyöket. Ebből a kollégium számára releváns jogszabályokat, a Magyar Közlönyben közzétett büntető anyagi vagy eljárásjogi tárgyú alkotmánybírósági határozatokat rendszeresen kiválogatom és a kollégium tagjai számára figyelemfelhívó körlevéllel megküldöm. Az elmúlt időszakban a Kúriai Bírósági Határozatok (BH) már kizárólag csak elektronikus úton kerül közzétételre a Kúria honlapján. A korábbi papíralapú közlési mód azért volt hasznos, mert minden hónapban az átvételkor legalább egyszer biztosan rápillantottunk az alakuló kúriai joggyakorlatra. Abból a célból, hogy a kúriai ítélkezési gyakorlatot ne csak az adott ügy feldolgozása során kezdjük el

tanulmányozni, hanem lehetőség szerint folyamatosan, széles spektrumú naprakész ismereteink legyenek, szükségesnek tartottam és tartanám a jövőben is, hogy a digitális változat is a havi közzététel során haladéktalanul láthatóvá váljon a kollégium számára. Ezt szolgálja és szolgálná a jövőben is, hogy a kollégiumvezetői titkárság havonta a Kúriai Határozatokat (BH) közzétételekor digitálisan a kollégium összes tagjának körlevél kíséretében megküldi.

Indokoltnak láttam annak elérését, hogy minden büntető bíró legalább a munkaideje alatt hozzáférhessen a Kúria bírái által írt, rendszeresen frissített büntető anyagi és eljárásjog kommentárhoz. Az online elérés területén hat évvel ezelőtt kapacitás bővítésre volt szükség, kérésemre ezt a Fővárosi Ítéltábla elnöke nyomban biztosította, így jelenleg már több felhasználó egyidejű bejelentkezésekor a joganyagok ténylegesen is elérhetőek. Ennek fenntartását a jövőben is szükségesnek tartanám.

A Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának az ítélkezési gyakorlat alakításában betöltött meghatározó szerepére figyelemmel azt is fontosnak tartottam és tartanám a jövőben is, hogy a kollégium tagjai értesüljenek a büntető anyagi jogot és perjogot érintő aktuális jogtudományi vitákról, eseményekről. Ennek érdekében a legjelentősebb hazai jogi szakfolyóiratok (Magyar Jog, Jogtudományi Közlöny, Európai Jog) szemlélését tartottam és tartanám továbbra is szükségesnek. A havi szemlélést követően, amennyiben a bírói gyakorlatra is hatást gyakorló, gondolatébresztő jogi érveléssel találkozom valamely tanulmányban, azt a kollégium valamennyi tagjával megosztom. Külön öröömre szolgál, hogy a törvényszéki kollégiumi tagok, miután értesültek erről a tevékenységről kifejezetten kérték, hogy a szemlézett anyagot nekik is küldjem meg.

Pályázatom sikeres elbírálása esetén a jövőben is a fenti metódus szerint szeretnék eljárni.

Bírósági integritás

A bírósági integritást „kívülről” (normatív alapon) a 6/2016. (V.31.) OBH utasítás hivatott biztosítani. Az elmúlt hat évben az a meggyőződése alakult ki, hogy a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumában ítélkező bírák belső meggyőződésből fakadó elhivatottsága – szórványos kivételekkel – a feddhetetlenségüket garantálta és a jövőben is garantálni fogja. Ennek a további megőrzése a cél, amelynek eléréséhez nélkülözhetetlen, hogy úgy a kollégium bírái, mint az igazságügyi alkalmazottak az integritást sértő magatartások tekintetében tájékozottak legyenek. Ez utóbbit pedig a jövőben is az esetleges képzések megtartása biztosíthatja.

Bírósághoz való hozzáférés

A Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának ítélkező tanácsai az országos átlagot jóval meghaladó mértékben hoznak jogerős határozatot olyan büntetőügyekben, amelyeket kiemelt országos szintű (olykor nemzetközi) társadalmi érdeklődés kísér. A Fővárosi Ítéltábla elnöke az elmúlt hat évben több intézkedéssel újította meg az ítélőtáblai sajtókommunikációt. A cél ahogy eddig is, a jövőben is a szakszerű és

közérthető tájékoztatás a nyilvánosság számára megismerhető büntetőügyek tekintetében. Ennek jegyében a média érdeklődésre számot tartó büntetőügyekben az országos gyakorlatnak megfelelően pertörténetet leíró média adatlap, tárgyalási jegyzék közzétételére kerül sor az ítélőtábla honlapján. A fellebbviteli eljárásban befejezett média érdeklődésre számot tartó büntetőügyekben a másod-, vagy harmadfokú határozat felekkel történő közlése után nyomban egy tömör sajtóközlemény kerül a Fővárosi Ítélőtábla honlapjára. Az ítélkező tevékenység eredményét megjelenítő közzétételre tehát adott esetben úgy kerül sor, hogy megelőzzük a konkrét ügyre vonatkozó sajtóérdeklődést, de mindenképp azt, hogy a sajtó mindenfajta tényalap nélkül a felektől beszerezett hallomás információk alapján tájékoztassa (félre) a társadalmat.

A közvélemény büntetőügyekről való tájékoztatása során egyszerre kell érvényesíteni a szakszerűség és a közérthetőség – nem mindig egyszerűen összeegyeztethető – követelményét. Álláspontom szerint egyik sem mehet a másik rovására.

A dogmatikus, zárt fogalomrendhez kötött szakszerűség követelményéhez való igazodás nem csak a kontinentális hagyományú, római-germán gyökerű hazai jogfelfogásból eredő jogászai cél, hanem záloga a hiteles, objektív tájékoztatásnak.

Úgy gondolom, a szakszerűség háttérbe szorítása hátrányosan érinthetné a Fővárosi Ítélőtábla Büntető Kollégiumának szakmai megítélését – többek között – az illetékességi területünkhöz tartozó törvényszékek és a társhivatásrendek szemében is. Ugyanakkor nem kétséges, hogy közérthető megfogalmazás hiányában a legszakszerűbben megfogalmazott tájékoztatás sem juttatható el eredményesen a közvéleményhez. Idevágó gondolatnak tartom Tamás András professzor Legistica A jogalkotástan vázlata című egyetemi jegyzetében írtakat: „A bíró nem a maga, hanem az állam nevében jár el és szorosan a törvények alapján...” „Nem érdekli...a „népszellem” meg végképp nem: nem spiritiszta, szellemidéző és nem a nép lelki rezdülésének empátiás fürkészője. Kötik a jogszabályok és csakis ezek kötik.”

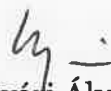
Képzés

A Fővárosi Ítélőtábla Büntető Kollégiumának magas szakmai színvonalú ítélkezése elképzelhetetlen lenne rendszeres és igényes önképzés nélkül. A Bszi. 121. §-ából, valamint az Igazgatási Szabályzat 25. § (3) bekezdéséből fakadóan a Fővárosi Ítélőtábla elnökének kiemelt feladata, hogy úgy a Fővárosi Ítélőtábla bírónak, mint a Fővárosi Ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek és járásbírók bírónak a regionális és a helyi képzések szervezésében közreműködjön. E feladat ellátásában jut szakmai szerephez a Fővárosi Ítélőtábla Büntető Kollégiuma és annak kollégiumvezetője. Fontosnak tartottam az elmúlt hat évben és a jövőre vonatkozóan is így gondolom, hogy minden olyan akár anyagi jogi, akár eljárásjogi kérdés, egy adott képzés (szakmai konzultáció) tárgyát képezheti, amely a kollégium, avagy a hozzánk tartozó törvényszékek kollégiumai ítélkezési gyakorlatában problémaként jelentkezik. Ahogy az elmúlt hat évben tanúsított magatartásom reményeim szerint bizonyította, a jövőben is nyitottnak kell lenni a Kúria, a társítélőtáblák szakmai felvetéseire, valamint a Fővárosi Ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek joggyakorlat fejlesztésével kapcsolatos megkereséseire. Kiemelt szempontnak tartom, hogy a képzések esetében a jövőben is az ítélkezési gyakorlat

fejlesztésére alkalmas minőségnek és ne a képzések számának legyen meghatározó jelentősége.

Zárógondolatként fontosnak tartom megjegyezni, hogy a pályázatomban foglalt célokat, rendező elveket, munkafolyamatokat és magukat az intézményeket minőségi emberi értékekkel kell megtölteni. Meggyőződésem szerint enélkül mindezek üres formális célok, megfontolások volnának. Nyilvánvalóan ezt, vagy ezt is ki akarta fejezni Juhász Andor, amikor úgy fogalmazott: „Egy gyenge, vértelen hivatalnoksereg kezei között szertefoszlik az igazság szent eszméje.” „Amilyen a bíró, olyan az igazság.”. Az elmúlt hat év számomra azt bizonyította, hogy a Büntető Kollégium (beleértve nem csupán a bírákat, hanem az igazságügyi alkalmazottakat is) telítve van olyan emberi értékekkel, amelyek az igazságszolgáltatás céljával egyező tartalom érvényesítését szolgálják.

Budapest, 2023. év február hó 06. napján

Dr. Ujvári Ákos